

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manuale, sev Institutio Sacerdotvm, Ex Divinis Litteris Et Vetervm Patrvm Disciplina

Torres, Alfonso de

Ingolstadii, 1604

De obedientia, debitoque honore Sacerdotibus deferendo. §. III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48973)

*Innocent. 3. ad prelatos Gallia, de iudiciis. c. nouit. Ana-
cletus Papa epist. 1. de foro compet. c. licet ex suscepto.
Vide. sup. §. proximo, maxime. n. 69. & §. sequentem.*

**Non debet Sacerdos publice pænitere
sicut laicus.**

Concil. Hibern. dist. 82. c. Presbyter.

21

***De Obedientia, debitoq; Honore
Sacerdotibus deferenda,***

§ III.

SUMMARIUM.

MAXIMVS honor exhibetur Sacerdotibus
ab ipsis summis Pontificibus. 15.

Obedientia, reuerentia & honor debetur,
& defertur illis etiam ab Imperatoribus,

Regibus, & Principibus, & à Sanctis viris. 1. 3. 4. 6.

7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 38. 39. 43. 44. 45. 46.

Et maior, quam illis, & parentibus ipsis carnalibus. 17.

18. 19. 20. 21. 22.

Etiam si mali sint, vel ignorantes. 23. 24. 25. 26. 40. 41.

42. 43.

Nemo illos tangere audeat, vel persequi. 25. 46. 66.

Transgressores multis pœnis afficiuntur. 45. 46. 47.

48. 49. 60. 61. 62. 63. 64.

Sacerdotum defectus occultandi. 16.

Nihil sinistrum de illis iudicandum. 50. 51. 52.

E 5

Neque

Neque illis detrahendum. 53. aut publica penitentia,
sicut laico, imponenda. 54.

Neque temere credendum delationibus maxime laico-
rum contra eos. 54. 55. 56. 57. 62.

Coram iudice laico non sunt conueniendi. 58. 65.

Ipse Dominus per se illos puniuit, neque aliis id facien-
dum commisit. 59.

Episcopi eos honorare tenentur. 28. 29. 30. 31.

Neque illos coram se stare permittant. 27. (tur. 32.)

Maiores Sacerdotibus à minoribus honor defera-
re illis subsint Diaconi, neque coram illis sedeant, nisi Epi-
scopi vicem gerant. 33. 34. 35.

Creatura inanimata etiam Sacerdotij vim sentiunt. 37.

Vice Dominus, quid. 66. Oeconomus, quid. ibidem.

QVI superbierit, nolens obedire Sacerdoti
imperio, qui eo tempore ministrat Domi-
no Deo tuo, & decreto Iudicis, morietur homo
ille, & auferes malum de Israél. Deut. 17.

2 Nolite tangere Christos meos: & in prophe-
tis meis nolite malignari. Psal. 104.

Presbytero humilia animam tuam. Eccl. 4.

3 In tota anima tua time Dominum; & sacerdo-

4 tes illius sanctifica. In omni virtute tua dilige eum,
qui te fecit; & ministros eius ne derelinquas, &c.

Honorifica Sacerdotes: da illis partem, sicut man-
datum est tibi, primitiarum, & purgationis. Eccl. 7.

Qui tetigerit vos, tangit pupillam oculi mei.

5 Zach. 2.

Qui vos audit, me audit; & qui spernit, me sper-

6 nit. Luc. 10.

Nesci-

Nesciebam fratres, quia Princeps est Sacerdo- 7
tum. Act. 23. *Vbi Paulus docuit honorari debere etiam
malos Sacerdotes 39. c. Dominus noster.*

Qui bene præfunt Presbyteri duplici honore 8
digni habeantur; maxime qui laborant in verbo,
& doctrina 1. Tim. 5.

Presbyteri duplici honore honorandi.

PRESBYTERI qui bene præfunt vita & doctrina 9
digni habentur à subditis duplici honore; vt scili-
cet spiritu aliter eis obediant, & exteriora bona
ministrèt. Boni enim dispensatores & fideles non
solum honore sublimi præmiari debent, sed &
terreno; vt non contristentur indigentia sumptu-
um, & gaudeant obedientia spiritualium. Instan-
tior enim fit, si non humilietur inopia; & crescit
in illo auctoritas, cum videt se etiam in præsentì
laboris fructum percipere, non vt abundet, sed vt
non deficiat. S. August. sup. epist. 1. ad Tim. c. 5.

Qualiter honorandi Sacerdotes.

HONORATE Sacerdotes, vt Patres, vt Domi- 10
nos, vt beneficos, vt bene viuendi auctores. S.
Clemens de Constit. Apost. l. 7. c. 32.

Quare honorandi Sacerdotes Dei.

HONORABATIS Sacerdotes, qui decipiebant 11
vos sacrificiis suis, qui mutis, & surdis statuis offe-
rebant, quæ nec se nec vos iuuare poterant. Nunc
autem multo magis Sacerdotes Dei omnipoten-
tis, qui vitam vobis tribuunt in calice & viuo
pane,

pane honorare debetis. *S. Martialis Episcopus epist. ad Burdigalenses. c. 3.*

Idololatræ quantum honorem detulerunt suis Sacerdotibus.

12 **MANDATVM** posuit Ioseph Ægyptiis, vt ita tributum penderent Pharaoni, excepta Sacerdotum terra. Audiant' qui nunc viuunt, quantam olim Sacerdotum idolorum curam habuerint; & discant, vt vel saltem parem habeant honorem iis, quibus omne Dei ministerium creditum, & Sacerdotio insigniti sunt. *S. Chrysof. hom. 65. in Gen.*
Boni principis est inter alia, honorare Sacerdotes.

13 **BONI** Principis est, ac religiosi Regis, Ecclesiam contritas atque conscissas restaurare, nouas ædificare, & Dei Sacerdotes honorare, atque tueri. Vnde sanctos Apostolos eorumque successores sub diuina contestatione constituisse legimus, non debere fieri persecutiones, nec inferri fluctuationes, nec inuidere laborantibus in agro Dominico, nec expellere æterni Regis dispensatores. *S. Marcellus Papa dist. 96. c. eod.*

Sacerdotes à Regibus honorandi non iudicandi.

14 **SACERDOTIBVS** non ex terrena potestate Dominus noster citius indignetur; sed excellenti consideratione, propter eum, cuius serui sunt, ita dominetur, vt etiam debitam reuerentiam impendat: nam in diuinis eloquiis Sacerdotes aliquando
Dij,

Dij, aliquando Angeli vocantur, &c. *S. Gregor. ad Mauri. Imp. II. q. I. c. eod. Eusebius l. 2. in vita Constantini. S. August. ep. 66.*

Imp. Iustinianus Clericos Reuerendissimos appellat in auth. vt determinatus sit numerus clericorum coll. 1. de mensura ordinandorum coll. 3. & alibi sæpe. Nee mirum, cum idem faciat *S. Greg. lib. 2. ep. 52, & cuidam Presbytero dicat, Sanctitas Vestra. l. 4. epist. 30.*

Sacerdotum defectus occultandi.

IN Scripturis narratur Imperator Constantinus dixisse, vere: Si propriis oculis vidissem Sacerdotem Dei peccantem, chlamydem meam exspoliarem, & cooperirem eum, ne videretur, &c. Hæc quidem diximus vobis, cautos vos reddere cupientes; vt, si de Domini Sacerdotibus, qui vere patres sunt, aliquid contigerit vos audire, quod confusionem piis mentibus ingerat, non infrunitum, sed pudoratos filios Noë imitantes, paternam de reliquo verecundiã contegatis: vt affluentem, quem admodum & illi, benedictione repleti, moderante Domino, mereamini. *Nicolaus Papa dist. 96. c. eod. Gen. 9.*

Grauius peccat delinquens in Sacerdotem, quam qui in Regnum.

QUANTO Sacerdotium Regno est excellentius, cum regendarum animarum officio præsit; tanto grauiori supplicio punitur qui aduersus id aliquid temere gessit, quam qui aduersus Regnum. *S. Clemens de Constit. Apost. l. 6. c. 2.*

Plus

Plus honorandi Sacerdotes, quam Reges.

18 HONORATE Sacerdotium secundum Christū, & post hoc honorare oportet etiā Regem, & c. Sacerdotium enim summa est omnium honorum, quæ in hominibus consistunt. Quod si quis inhonorauerit, Deum inhonorat, & Dominum Iesum Christum primogenitum totius creaturæ, & solum natura principem Sacerdotem Dei. *S. Ignatius epist. ad Smyrnenses.*

S. Martinus plus honoris detulit Sacerdoti, quam Imperatori.

19 MAXIMVS Imperator inuitauit ad conuiuium S. Martinum, conuiuæ aderant summi, atque illustres Viri, & c. frater Regis, & patruus. Medius inter hos Martini Presbyter accubuerat; ipse autem, sellula iuxta Regem posita, confederat. Ad medium fere conuiuij pateram Regi minister obtulit; ille sancto Episcopo potius dari iubet, expectans, atq; ambiens, vt ab illius dextera poculum sumeret. Sed Martinus, vbi ebibit, pateram Presbytero suo tradidit, nullum existimans digniorem, qui posset prior bibere; nec integrum sibi fore, si aut Regem ipsum, aut eos qui à Rege erant proximi, Presbytero prætulisset. Quod factum Imperator & omnes adstantes ita admirati sunt, vt hoc ipsum eis, in quo contempti fuerant, placeret. *S. Severus Sulpic. in vita S. Martini l. 1.*

De

De eodem, ex S. Ambrosio aduersus Theodosium.

DIVINVM Sacrarium ingressus Theodosius, & 20
 dono ex consuetudine oblato, intra sacros cancel-
 los permansit in sanctiori Sacerdotum loco; vbi
 antiquitus Imperatoribus consistere mos erat,
 propter dignitatis sublimitatem à plebe segrega-
 tos. Quam rem, quod Ambrosius adulationis ma-
 gis, quam ordinis recti, esse putabat, Imperialis
 quoq; stationis locum, ita vt par erat, in suum or-
 dinem redegit, pro tabulatis, seu cancellis Sacrarij
 sede illi designata; vt Imperator honorificentio-
 rem quidem præ populo stationem haberet, præ
 illo autem sacer ordo locum sublimiorem obtine-
 ret. Eum ordinem, vt optimum, Theodosius tum
 laudauit, posteri quoq; confirmarunt: qui inde ad
 hæc vsque tempora seruatur. *Niceph. Eccles. hist. l.*
12. c. 41.

**Plus honorandi Sacerdotes, quam Prin-
 cipes, Reges, & parentes: & quare.**

SACERDOTES merito non modo plus vereri 21
 debemus, quam vel Principes, vel Reges; verum
 etiam maiore honore, quam parentes proprios,
 honestare, &c. Parentes enim nos in præsentem,
 Sacerdotes in vitam æternam generant, &c. *S.*
Chry de sacerdot. l. 3. Idem hom. 4. & 5. de verbis Isaia.

**Plus honorandi Sacerdotes, quam paren-
 tes, & quare.**

SI de parentibus secundum carnem ait Scri- 22
 ptura

Leu. 20 ptura Honora patrem tuum, & matrem tuam, vt
Mat. 15. bene sit tibi: Qui maledixerit patri, vel matri,
 morte moriatur: quanto magis de patribus spiri-
 tualibus verbis Dei moneamur honore & caritate
 eos prosequi, vt beneficos, & ad Deum legatos, qui
 nos per aquam Deo regenerauerunt, Spiritu san-
 cto impleuerunt, lacte verbi Dei aluerunt, & do-
 ctrinæ alimento nutriuerunt, monitis stabilierunt
 corpore salutari & pretioso sanguine nos dignati
 sunt, nobisque peccata remiserunt, & sacrosanctæ
 Eucharistiæ participes fecerunt, ac promissioni
 Dei consortes, ac Christi hæredes constituerunt.
 His igitur reuerentiam adhibentes, omni eos ge-
 nere honoris afficite: siquidem hi potestatem vi-
 tæ ac mortis à Deo acceperunt in iudicandis
 qui deliquerunt, & in damnandis ad mortem igni
 sempiterni; & iis qui se ad recte viuendum con-
 uertunt absoluendis, & viuificandis. *S. Clemens*
Constitut. Apost. l. 2. c. 33. S. August. late serm. 5. ad fra-
tres Eremi de obed. ad Sacerd. suos.

Sacerdotes etiam ignorantes honorandi

Mal. 2. ²³ LICET scientia sit valde necessaria Sacerdoti-
 bus ad doctrinam, quia iuxta verbum Prophetæ
 cum, Labia Sacerdotum custodiunt scientiam
 non est tamen simplicibus Sacerdotibus etiã scho-
 lasticis detrahendum, cum in eis Sacerdotale offi-
 cium debeat honorari. Propter quod Dominus in
Exo. 21. lege præcepit: Diis non detrahes. Sacerdotes intel-
 ligens, qui, propter excellentiam ordinis & officii
 digni

dignitatem, Deorum nomine nuncupatur. *Innoc.*
 3. de heretic. c. cum ex iniuncto.

Sacerdotes etiam mali honorandi.

DOMINVS noster Iesus Christus, Rex, & Iudex, ²⁴
 & Deus noster, vsq; ad passionis diem seruauit ho-
 norem Pontificibus & Sacerdotibus, quamuis illi
 nec timorem Dei, nec agnitionem Christi serual-
 lent, &c. *S. Cypr. l. 3. ep. 9. dist. 93. c. eod.*

De eodem.

PVERVM Samuelem, iudicio præelectum suo, ²⁵
 noluit per semetipsum diuini colloquij disciplina ^{1 Reg. 13.}
 Dominus erudire, sed recurrere semel & iterum
 passus est ad Sacerdotē senem; eumque, quem ad
 suum vocabat alloquium, etiam illius qui offen-
 derat Deum, dummodo senioris, doctrina voluit
 institui, &c. *Cassianus coll. 2. c. 14.*

**Sacerdotes etiam mali propter bonos
 honorandi.**

MELIUS est, propter bonos etiam malos foue- ²⁶
 re, quam propter malos etiam bonos contemne-
 re. Propter bonos ergo Sacerdotes etiam malos
 honorate; ne propter malos etiam bonos contem-
 natis. Melius est enim, malis iniusta præstare,
 quam bonis iusta subtrahere. *S. Bernardus.*

**Episcopus sedens non patiatu coram se
 stare Presbyterum.**

EPISCOPVS in quolibet loco sedēs stare Presby- ²⁷
 terum non patiatu. Episcopus in Ecclesia, in con-
 fessu Presbyterorum sublimior sedeat: intra do-

mum vero, collegam Presbyterorum se esse cognoscat. *Concil. Carthagin. 4. c. 34. & dist. 95. c. Episcopus I. & 2. S. Bernard. de consider. l. 4. ad. fi.*

Episcopus Sacerdotes honorare tenetur.

- 28 EPISCOPI Sacerdotes se esse nouerint, non dominos. Honorent clericos quasi clericos, vt & ipsi à clericis quasi Episcopis honor deferatur. Scitum est illud oratoris Domitij: Cur ego te, inquit, habeam vt Principem, cum tu me non habeas vt Senatorem. *S. Hieron. ep. 2. ad Nepot. 95. dist. c. esto subiectus.*

De eodem.

- 29 EPISCOPVS, vt membris suis, vtatur clericis; & maxime ministris, qui sunt vere filij. Cum dolor amputatur etiam quæ putruit pars corporis: & diu tractatur, si potest sanari medicamentis; si non potest, tunc à bono medico abscinditur. Sic Episcopi affectus boni est, vt optet sanare infirmos, serpentina auferre vlcera, adurere aliqua, non abscindere: postremo, quod sanari non potest cum dolore abscindere. *S. Ambros. de Offic. l. 2. c. 27.*

De eodem: & quod non verberibus, sed verbis corripiat Sacerdotes.

- 30 Non est dignum, vt passim vnusquisque prælatus honorabilia membra sua, prout voluerit & ei placuerit, verberibus subiiciat, & dolori; ne dum incaute subdita percutit membra, ipse quoque debitam sibi subditorum reuerentiam subtrahat, iuxta illud quod quidam sapiens dixit: Leuiter casti-

castigatus, reuerentiam exhibet castiganti; asperitatis autem nimiae increpatio nec correctionem recipit, nec salutem, &c. *Concil. Brachar. dist. 45. c. cum beatus, S. Clemens de Constit. Apost. l. 2. c. 21. S. Anton. in Summa p. 3. tt. 19. c. 11. & 20.*

De eodem.

EPISCOPI se pastores, non percussores esse meminert; atque ita præesse sibi subditis oportere, vt non in eis dominantur, sed illos tamquam filios & fratres diligant, &c. *Concil. Trident. Sess. 13. c. 1. de reform.*

Sacerdos inferior non benedicat, maiore Sacerdote non annuente.

Vide inf. p. 3. c. 3. de rebus Sacerdoti prohibitis. c. illi qui ante nos. n. 7.

Diaconi subsint Sacerdotibus.

MEMINISSE Diaconi debent, quoniam Apostolos, id est, Episcopos & Presbyteros Dominus elegit; Diaconos autem post ascensionem Domini in cælum Apostoli sibi constituerunt Episcopatus sui & Ecclesiæ ministros. Quod si nos aliquid audere contra Deum possumus, qui Episcopos facit; possunt etiam contra nos audere Diaconi, à quibus fiunt. *S. Cypr. l. 3. ep. 9. dist. 93. c. Dominus noster.*

Diaconus coram Presbytero non sedeat.

NON oportet diaconum coram Presbytero sedere, sed iussione Presbyteri sedeat. *Concil. Laodic. c. 20. dist. 93. c. eod. cl. 1. Conc. Nican. c. 18. Toletã. 10. c. 39.*

De eodem nisi Episcopi vicem gerat.

35 QVONIAM in nonnullis Ecclesiis Diaconos officia Ecclesiastica habere cognouimus, & ex hoc nonnullos, eorum arrogantia, & licentia fretos, ante Presbyteros sedere: statuimus, vt Diaconus (etiam si in dignitate, hoc est, in officio Ecclesiastico quolibet sit) ante Presbyterum non sedeat; præterquam si proprij Patriarchæ, aut Metropolitanici vicem gerens adsit in aliqua ciuitate super aliquo capite. Tunc enim sicut illius locum tenens honorabitur. Si quis vero, Tyrannica adductus audacia, tale quid efficere ausus fuerit, is ex proprio gradu repulsus sit, omnium vltimus eius ordinis, in cuius est catalogo in sua Ecclesia. *Sexta Synod. c. 7. dist. 93. c. precipimus, licet varia lectione. De eorum Officio vide distinct. 93. c. diaconi sunt.*

Qui Clerico in itinere obuiauerit, qualem illi vrbانيتẽ exhibere teneatur.

36 STATVIMVS, vt, si quis quemlibet Clericorum honoratorum in itinere obuiam habuerit, vsq; ad inferiorem gradum honoris veneranter illi colla subdat, prout is officia & obsequia fidelissimæ Christianitatis iure promeruit. Et, siquidem ille sæcularis equo vehitur, clericusq; similiter, sæcularis galerum de capite auferat, & Clerico sinceræ salutaionis manus adhibeat: si vero Clericus pedester graditur, & sæcularis vehitur equo, illico ad terram defluat, & debitum honorem illi sinceræ carita-

caritatis exhibeat. Qui vero horum, quæ, Spiritu sancto dictante, sancita sunt, transgressor fuerit, ab Ecclesia, quandiu Episcopus illius Ecclesiæ voluerit, suspendatur. *Concil. Matisconen. 2. c. 15. Octaua Synodus Constantinop. c. 14.*

Argumentum ad idem ex igne, qui Sacerdotij vim sensit.

MARCELLINVS Anconę vrbis Episcopus, cum, 37
podagræ morbo fractus ac debilitatus, incedere pedes non posset, gestari se iussit; & contra incendium, quo vrbs ipsa conflagrabat, deponi. Mirares: Ad illum vsque flamma perueniens retrocedere cœpit, paulatimq; vanescens sæuire desit, & sopita defecit. Quod si ignis, id est, animale elementum, Sacerdotij virtutem sensit atq; refugit, quis tam impudens est, vt eundem reuereri, eidemque sese inclinare, subiicereq; contemnat? *S. Gregor. l. 1. Dialog. c. 6.*

S. Antonius Sacerdotalem benedictionem magni ducebat.

BEATVS Antonius Abbas ipsos Presbyteros ac 38
Sacerdotes in summa veneratione dicitur habuisse, solitusque eisdem caput submittere, benedictionem captare; & pro magno beneficio ducere, si accepisset. Profecto sanctus vir haudquaquam tanti benedictionem Sacerdotalem fecisset, nisi per eam sanctiorem se fore cognouisset. Benedici à Sacerdote voluit, vt benedici à Deo mereretur; non in sola vitæ suæ integritate confidens, sed

aliunde spiritualia sibi subsidia comparans. 3.
Athanasius in vita eiusdem Sancti Antonij.

S. Franciscus pluris æstimabat Sacerdotes, quam Sanctos.

39 BEATVS Franciscus maximo semper honore Sacerdotes profecutus est. Dicere solitum tradūt: Si cui Sanctorum è cælo in terram lapso, & cum illo simul forte Sacerdoti occurrisset, prius se Sacerdotis manibus osculum daturum, deinde reuerentiam facturum Sancto: plus deberi illi significans, qui Christi & Apostolorum vicem in terris gereret, quam illi, qui iam cum Christo regnare nosset. *S. Bonau. in vita eiusd. Sancti. c. 4.*

Sacerdotes non propter merita, sed propter officium honorandi.

40 NON merita personarum consideres, sed officia Sacerdotum. Et, si merita spectes, Eliam consideres: Petri quoque merita spectato, vel Pauli; quia acceptum à Domino Iesu hoc nobis mysterium tradiderunt. *S. Ambros. de iis, qui myster. initiantur.*

De eodem.

41 NON quales Sacerdotes Domini sint, sed qui de Domino loquantur, est vobis magnopere præuidendum: nec in Vicariis S. Petri Apostoli vobis est attendendū, quid sint; sed quid pro correctione Ecclesiarum, quid pro salute vestra satagant. Nec illos inferiores dicetis Scribis & Phariseis sedenti-

dentibus super cathedram Moyfi; de quibus Dominus præcepit, dicens: Quæcumq; dixerint vobis facite, &c. Ergo Imperator considera, si illos dixit audiendos qui super cathedrâ Moyfi sedebant; quanto potius qui super cathedram Petri resident esse existimes obediendos? *Nicolaus Papa ad Michaëlem Imperatorem, l. q. 1. c. eod. c. cum scriptura cum duobus seqq.*

Mat. 23.

De eodem.

PER Sacerdotes malos Deus virtutum signa frequenter exhibet; non videlicet ob religiosæ vitæ meritum, sed propter acceptum Sacerdotalis mysterij sacramentum, *Card. Petrus Damianus de contemptu sæculi. c. 18. vbi de hoc varia exempla.*

42

De eodem.

Si asinum fecit loqui Deus, & per vatem spirituales benedictiones largitus est, & in muto ore, & in lingua immunda Balaam propter offendentes Iudæos operatus est; multo magis propter vos fideles, etiam si pravi sint Sacerdotes, Deus omnia per eos perficiet, & mittet Spiritum sanctum. Neq; enim pura mens propter propriam puritatem spiritum attrahit; sed gratia omnia operatur. Omnia enim, inquit, vos, siue Paulus, siue Apollo, siue Cephas, &c. *S. Chrysoft. hom. 85. sup. 10. & hom. 4. de verb. Isaiæ, Vidi Dominum. de quo vide inf. c. 5. de sacramentorum ministracione à cap. 1. Si quis dixerit. n. 11. & p. 2. c. 7. §. 1. de doctrina à cap. Graue pondus.*

43 Nu. 22.

1, Cor. 3.

F 4

Non

Non aliunde hærefes obortæ sunt, aut nata sunt schismata, quam inde, quod Sacerdoti Dei non obtemperetur.

44 *S. Cypr. l. 1. epist. 3.*

De pœna eorum, qui Sacerdotibus Dei non obedierunt.

45 *Deu. 17.* QVICVMQVE fecerit in superbia, vt non exaudiat Sacerdotem, moriatur homo ille, &c. Et, vt sciamus hanc Dei vocẽ cum vera & summa maiestate eius processisse ad vindicandos & honorandos Sacerdotes suos, cum aduersus Aaron Sacerdotem tres de ministris Chore, & Dathan, & Abiron ausi sunt superbi esse, & ceruicem suam extollere, & Sacerdoti præposito se adæquare, hiatu terræ absorpti ac deuorati, pœnas statim sacrilegæ audaciæ perfoluerunt, &c. *Idem Cypr. l. 3. epist. 9. ubi late Sacerdotum veneratio Scripturæ testimoniis & exemplis comprobatur. Idem eodem l. 3. epist. 18. l. 1. epist. 8. 9. l. 4. ep. 9. S. Chrysof. hom. 2. in ep. 2. ad Timoth.*

Dominum persequuntur, qui eum in suis Sacerdotibus persequuntur.

46 *Alex. Papa 3. q. 1. c. nulli.*

Qui Sacerdotem inhonorat, Christum, cuius vice fungitur, inhonorat.

47 SACERDOTES Christi Vicarij sunt; &, qui honorat Sacerdotem Christi, honorat Christum; &, qui

&, qui iniuriat Sacerdotē Christi, iniuriat Christum. *S. Chrysof. hom. 17. in Matth.*

Vltio vexantium Sacerdotes pertinet ad Christum, cuius legatione funguntur.

SI DAVID Regum iustissimus in Saul, quē constabat iam à Do. reprobatū & abiectum esse, manū mittere nō pręsumpsit; quanto magis cauendum est, ne manū detractōnis, aut vituperationis, siue indiscretionis, aut inhonationis, quidam mittant in vnctum Domini, vel in prædicatorēs Sāctę Ecclsię? quia eorum vexatio, siue detractio, ad Christum pertinet, cuius vice in Ecclesia legatione funguntur, &c. *S. Gregor. l. 12. ep. 31. ad Felicem Episcopum Sicilia. Vide ep. S. Fabiani secundam ad Episcopos Orientales, & Epistolas Anacleti, & Telesphori ad omnes Episcopos.* 48

Vindicandum in calumniantes Sacerdotibus.

DEVS ad hoc præordinauit vos Fratres, vt in Sacerdotio laborantibus succurratis, opprobriis, & calamitatibus eorum locum non præbeatis; sed ei, qui calumniam, vel opprobrium patitur, adiutorium feratis: illum vero, qui calumniam, vel opprobrium facit, abscindatis, & Domino in suis Sacerdotibus opem feratis. *Idem S. Fabianus vbi supra 3. quęst. 1. c. Deus ergo.* 49

F 5 De

De Sacerdotibus nihil sinistri iudican-
dum.

- 50 ROGO vos neminem iudicate, præcipue autem Domini Sacerdotem; sed accede cum fide, & efficaci penitentia, & pura conscientia ad Dei mysteria, & omnem sanctificationem assequeris: esse enim Dei Angelus, seu nuntius, qui offert incrementum sacrificium. *S. Anastasius Sinaita serm. de sancta communione.*

De eodem.

- 51 NON oportet Sacerdotes iuste vel iniuste iudicare, vel eos examinare; sed &, si quis in eis labitur, à Deo iudicabitur, & arguetur in hoc, & in futuro sæculo, &c. Assuescendo Sacerdotes contemnere, Deum quoque contemnimus: &, sicut in periculo versatur is, cui secundum mundum nec exercitus, nec Regni dignitas commissa est, si ea agat quæ ad Regiam dignitatem pertinent, ita & qui quæ sunt Sacerdotis munera aggreditur, etiam si videatur his longe sapientior. *S. Nilus in Nomocanone. Nicolaus Papa distinct. 28. cap. consulendum.*

De eodem.

- 52 ABSIT, vt quidquam sinistrum de iis arbitremur, qui Apstolico gradui succedentes Christi corpus sacro ore cõficiunt, per quos & nos Christiani

stiani sumus; qui claves Regni cœlorum habentes quodammodo ante iudicii diem iudicant. *Anterus Papa Episcopis Hispania II. q. 3. c. eod. S. Hieron. ep. I. ad Heliud.*

Sacerdotibus non detrahendum.

DETRIMENTVM pecoris pastoris ignominia 53
est: sicut è regione vita illius laudanda est qui venerationi habet Sacerdotes Christi, & non detrahit gradui, per quem factus est Christianus. *Idem S. Hieron. ep. 10. ad Furiam.*

Non temere credendum delationibus contra Clericos.

Si quid de quocumque Clerico ad aures tuas 54
peruenerit, quod te iuste possit offendere, facile non credas: nec ad vindictam teres accendat incognita; sed præsentibus senioribus Ecclesiæ tuæ diligenter est veritas perscrudanda; & tunc (si qualitas rei poposcerit) canonica districtio culpam feriat delinquentis. *S. Greg. lib. II. ep. 49. 15. q. 7. c. eod.*

Hic aduerte, quod non debet Sacerdoti publica imponi penitentia, sicut laico, idq; ex Apostolica traditione. distinct. 50. c. alienum. Conc. Hibern. dist. 82. cap. Presbyter.

Laici Clericos accusare non possunt: ac de populi accusatione.

TESTIMONIUM laici contra Clericum nemo 55
suscipiat. Quod si Sacerdos à populi fuerit

erit accusatus, & certi testes inuenti non fuerint, qui criminis illati veritatem dicant, iusiurandum in medio faciat; & illum testem proferat de innocentia suae puritate, cui nuda & aperta sunt omnia. *Concil. Triburien. cap. 4. Alexand. 3. de accusationibus, c. cum Gregor. lib. 3. epist. 1. p. 2. q. 5. Presbyter. 1.*

Populus Sacerdotes arguere, vel increpare non potest: & infames censentur qui aduersus eos armantur.

56 SACERDOTES qui proprio ore corpus Domini conficiunt ab omnibus sunt audiendi, atque timendi; non dilacerandi, aut detrahendi: quia, in quibus se Domini populus benedici, salutari, & instrui cupit, nullatenus eos debet arguere, nec vulgus in eorum accusationibus suscipi. Populus enim ab eis docendus est, & corripiendus; non ipsi ab eo: quia non est discipulus super magistrum, &c. Dei ergo ordinationem accusat, qui eos, qui ab eo constituuntur, Sacerdotes accusat, vel damnari cupit, &c. Hi qui non sunt idonei non suscipiantur ad accusationem; sed omnes qui aduersus patres, id est, Sacerdotes, armantur, infames esse censemus: patres enim omnes venerandi sunt, non respuendi, aut insidiandi.

Telephorus Papa 6. q. 1. c. eod.

et

Nec

**Nec Clerici in accusatione Laicorum,
nec Laici in accusatione Clericorum
sunt suscipiendi.**

Sicut Sacerdotes, vel Clerici reliqui à sæculariū 57
laicorum excluduntur accusatione; ita illi ab isto-
rum sunt excludendi, & alienandi criminatione:
& sicut isti ab illis, ita & illi ab istis non recipiatur.
Quoniam, sicut Domini Sacerdotum segregata
debet esse conuersatio ab eorū; ita & litigatio: 2. Tim.
quia seruum Dei non oportet litigare, sed mitem 2.
esse ad omnes. *S. Fabianus Papa 2. q. 7. c. eod.*

Hæc ideo præmissimus, vt cognoscatur ab iis,
quibus incognitum est; quia & Sacerdotes, quos
sibi Dominus de omnibus adsciuit, & suos esse
voluit, non sunt leuiter tractandi, nec lacerandi,
vel temere accusandi, vel reprehendēdi, nisi à ma-
gistris suis: quoniam eorum causas sibi Dominus
reseruare voluit, & suo iudicio vindicari. *Ex eodem
Fabiano ibid. luo p. 6. c. 320.*

**Sacerdotes de Laicis iudicāt, non è con-
uerso.**

*Vt sup. §. I. de off. Dignitate, & Potest. cap. Deus vos 58
constituit. nu. 70.*

**Iple Dominus Sacerdotes puniuit, neq;
aliis eorum punitionem commisit.**

DOMINVS sacri sui corporis tractatores à vi- 59
libus, ac reprobis, ac non idoneis personis infa-
mari

mari noluit, nec calumniari permisit: sed ipse proprio flagello peccatores Sacerdotes à templo eiecit. *S. Anacletus ep. 2. ad Episcopos Italiae.*

Laicus Ecclesiam, vel Clericum, per calumniam fatigans excommunicetur.

60 *Ut supra §. proximo de immunitatibus. c. si quis secularium. n. 6.*

Accusatores Episcoporum, vel Sacerdotum, non admittantur antequam eorum vita & intentione discutiatur.

61 **Si qui sunt vituperatores, aut accusatores Episcoporum, vel reliquorum Sacerdotum, non oportet eos à Iudicibus. Ecclesiae audiri antequam eorum discutiatur aestimationis suspicio vel opinio: quae intentione, qua fide, qua temeritate qua vita, qua conscientia, quouero merito, si pro Deo, aut pro vani gloria, aut inimicitia, vel odio, aut cupiditate ista praesumpserint, nec ne. *Euaristus Papa 2. q. 7. c. eod.***

Excommunicetur qui Clerici fornicationem, de qua illum accusauit, non probauerit.

62 **Si quis aliquem Clericorum in accusatione fornicationis impetierit, secundum Praeceptum Apostoli duo, vel tria testimonia requirantur ab eo: quod si non potuerit, datis testimoniis, approbare quod dixit, excommunicationem accusati accusator accipiat. *Concil. Bracharen. 2. 2. quæst. 5. c. placuit.***

Si quis Presbyterum falsis criminibus appetierit, & probare non potuerit, nec in fine dandam ei communionem censemus.

S. Damasus 2. q. 3. c. Si quis Episcopum. Iuo p. 6. cap. 93
 240. Burchardus l. 2. c. 195. *Alibi legitur, Non nisi in fine. Quod videtur verisimilius.*

Qui vel vnum crimen ex iis, quæ Clericis obiiciuntur, non probauerit, ad alia non admittatur.

Vt supra §. proximo, de immunitatibus, c. quoties- 64
eunque. nu. 8.

Clericus non potest coram Iudice sæculari in quauis causa trahi, nec ei iustitia denegari, sub pœna hic statuta.

NVL LV S Ecclesiasticam personam in criminali quæstione, vel ciuili trahere ad sæculare iudicium præsumat, contra constitutiones Imperiales, & canonicas sanctiones. Quod si actor fuerit, à suo iure cadat, iudicatum non teneat; & Iudex ex tunc potestate iudicandi priuetur. Sancimus etiam vt, si quis Clericis, vel Ecclesiasticis personis iustitiam denegare præsumpserit, tertio requisitus iurisdictionem suam amittat. *C. de Episcopis & Cler. l. statuimus. S. Fabianus Papa ep. 2. ad Episc. Orientales. Caius Papa ep. ad Felicem Marcellinus Papa ep. 2. S. Gregor. l. 11. ep. 14. ad Ioannem Defensorem.*

Patro-

Patroni, aduocati, vice Domini, vel beneficiati occidentes Clericum per se, vel per alium, perdunt quod habent ab Ecclesia, & eorum posterum vsque ad quartam generationem non admittantur ad Clerum, nec in religionibus præficiantur.

66 SACRI Concilii approbatione statuimus, quatenus, si patroni, vel aduocati, aut feudatarij, a seu vice Domini, aut alij beneficiati alicuius Ecclesiæ Rectorem, aut Clericum alium eiusdem Ecclesiæ per se, vel per alios occidere, vel mutilare ausu nefario præsumpserint, patroni ius patronatus, aduocati aduocatum, seu datarij feudum, vice Domini vice dominatum, & beneficiati beneficium prorsus amittant. Et, ne minus vindictæ quam excessus memoria prorogetur, non solum de præmissis nihil perueniat ad heredes; sed etiam vsque ad quartam generationem posteritates talium in Clericorum collegium nullatenus admittantur, neque in domibus regularibus alicuius prælationis assequantur honores, &c. *Innoc. 3. de pœnis. c. in quibusdam.*

a Vice Dominus] est proprie œconomus rerum ad Episcopum pertinentium, qui rebus Episcopalibus, & hospitibus superuenientibus prouidet. S. Gregor. lib. 9. ep. 66. dist. 89. c. volumus. & lib. 1. ep. 11. c. Diaconum. Œconomus autem est, cui res Ecclesiæ gubernanda

man-

mandantur. C. de sacrosanctis Ecclesiis. l. iubemus. 2.
 Conc. Chalc. c. 26. 16. q. 7. c. quoniam 2. 2. q. 7. c. Si quis
 erga. Aliqui scribunt, Yconomus: aliqui, Iconomus. Sed
 tu scribe, Oeconomus, ut not. Aciat. l. 1. Præter missio-
 rum, ad finem.

Vide Philonem Iudæum p. 2. tract. de præmiis Sacer-
 dotum & honoribus: & S. Chrysoft. in Psalm. 131. ubi
 in quanto honore & reuerentia sit habenda sacerdo-
 tis dignitas, quantamq; reprehensionem ac pœnam me-
 reantur inhonorantes illam, ut supra probatum est.
 Adde etiam, quod scripsimus duobus §§. præceden-
 tibus.

CAPVT III.

DE SACRIFICII OB-
LATIONE:DE VESTIMENTIS,
VASISQVE SACRIS,
ET LINTEIS.

De Sacrificij oblatione, § I.

SUMMARIUM.

IN QUAM deficiet sacerdos, qui offerat
 sacrificia Domino. 7. 8. 9.
 Sacerdotes ad Missæ sacrificium accedentes
 immaculati esse, sanctificari, & mundari interius.
 G ex-